

Kwartaalmonitor Horeca

Vierde kwartaal 2013

Omzetgroei in vierde kwartaal, 2013 geen topjaar

- Totaal beeld horeca: matige groei omzet horeca in 2013
- Prijzen, vacatures en faillissementen: weinig vacatures, veel faillissementen in 2013
- Verwachtingen horecaondernemers voor eerste kwartaal 2014: minder bedrijvigheid verwacht
- Hotels: omzetgroei
- Eet- en drinkgelegenheden: omzetgroei restaurants, snackbars en kantines; omzetkrimp cafés
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: vertrouwen neemt toe

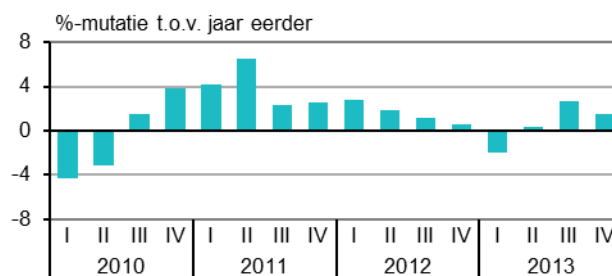
Totaal beeld horeca

Matige groei omzet in 2013

In het vierde kwartaal van 2013 heeft de horecasector³⁾ meer omgezet dan een jaar eerder. Na een krimp in het eerste kwartaal, was dit het derde achtereenvolgende kwartaal waarin de omzet toenam. Over heel 2013 heeft de horeca 0,7 procent meer omgezet. Gecorrigeerd voor prijsstijgingen was er echter sprake van een krimp (volume). Ondanks een licht economisch herstel in de tweede helft van 2013, bleven de bestedingen van consumenten nog altijd achter. Vooral in de horeca is dit te merken. De verwachtingen van horecaondernemers voor het eerste kwartaal van 2014 zijn negatief. Wel vormt het consumentenvertrouwen een lichtpuntje. Nadat dit vertrouwen begin 2013 een historisch dieptepunt bereikte, verbeterde het consumentenvertrouwen vooral in het vierde kwartaal.

³⁾ Traditionele horeca, verblijfsrecreatie en catering

Omzetontwikkeling horeca

Bron: CBS

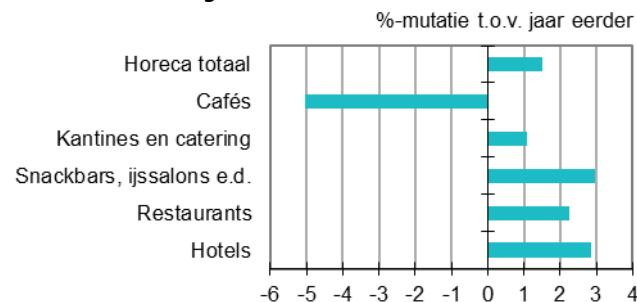
[Statline: omzet horeca](#)

Omzet cafés daalt

De horeca heeft in het vierde kwartaal 1,5 procent meer omgezet dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De groei was minder sterk dan in het derde kwartaal maar het ging wel beter dan de eerste twee kwartalen van 2013. Hotels, verblijfsrecreatie, restaurants, snackbars en cateringbedrijven realiseerden omzetgroei. Cafés daarentegen hebben in het vierde kwartaal 5 procent minder omgezet en drukten daarmee de omzetgroei van de totale horeca.

Over heel 2013 nam de omzet in de horeca met 0,7 procent toe. Cafés staken hierbij schril af en zagen de jaaromzet met bijna 6 procent afnemen. Ook bij de kantines en catering nam de omzet iets af. De overige horecabranches zagen de omzet toenemen in 2013. De hotelbranche realiseerde de grootste groei (3 procent).

Omzetontwikkeling vierde kwartaal

Bron: CBS

[Statline: omzet horeca](#)

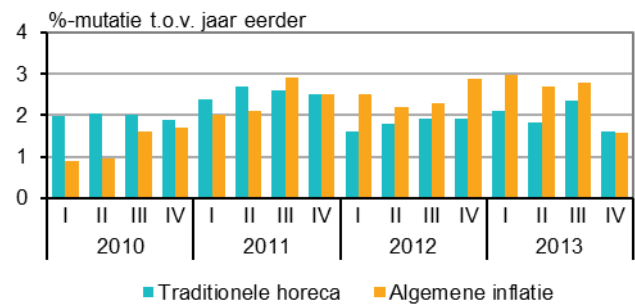
Prijzen, vacatures en faillissementen

Prijsstijging horeca gelijk aan inflatie

De prijzen in de traditionele horeca³⁾ stegen in het vierde kwartaal van 2013 met gemiddeld 1,6 procent in vergelijking met een jaar eerder. Hiermee was de prijsstijging dit kwartaal gelijk aan de inflatie in Nederland. De prijzen in de horeca stegen aanzienlijk minder sterk dan in het derde kwartaal van 2013. In oktober 2012 werd de btw op sommige horecaconsumpties verhoogd. Dit heeft een jaar lang een verhogend effect op de prijsontwikkeling van horeca gehad. Dat effect is nu uitgewerkt. Wel zorgen accijnsverhogingen per 1 januari 2013 voor hogere prijzen van alcoholische dranken. De prijzen in cafés stegen met ruim drie procent in het vierde kwartaal van 2013 het meest.

³⁾ Hotels, restaurants, snackbars (inclusief snackbars, lunchrooms en fastfoodrestaurants e.d.) en cafés.

Prijzen horeca en inflatie

Bron: CBS

[Statline: omzet horeca \(prijzen\)](#)

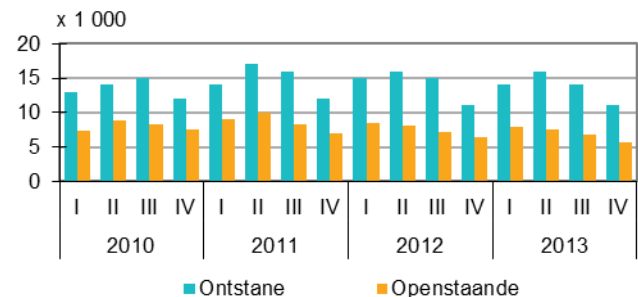
[Statline: consumentenprijsindex](#)

Minder openstaande vacatures en iets meer vacatures vervuld

In het vierde kwartaal van 2013 ontstonden er 11 duizend nieuwe vacatures in de horeca. Hiermee was de vraag naar nieuw horecapersoneel gelijk aan die in dezelfde periode een jaar eerder. Het aantal openstaande vacatures bedroeg eind december 5600. Dit zijn er 800 minder dan een jaar eerder. Het aantal vervulde vacatures was met 12 duizend iets hoger dan in het vierde kwartaal van 2012.

Net als voor de horeca was ook de totale arbeidsmarkt in het vierde kwartaal van 2013 minder dynamisch dan een jaar eerder.

Aantal vacatures

Bron: CBS

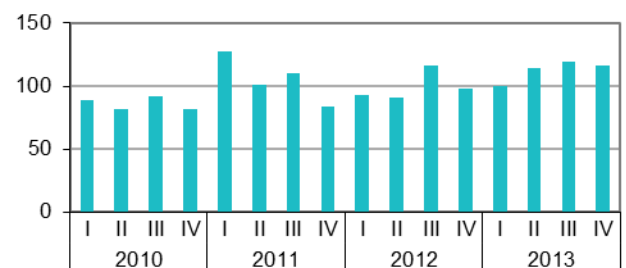
[Statline: vacatures](#)

Meer faillissementen in de horeca dan een jaar eerder

Het aantal faillissementen in de totale horeca bedroeg in het vierde kwartaal 116. Over heel 2013 gingen er 449 horecaondernemingen failliet, ruim 10 procent meer dan een jaar eerder. Het aantal hotels dat in 2013 over de kop ging, was met 49 exact gelijk aan dat in 2012. De toename van het aantal faillissementen in de horeca komt dus geheel voor rekening van de eet- en drinkgelegenheden. Hier gingen 400 bedrijven failliet, 50 meer dan in 2012.

In totaal waren er begin 2013 ruim 47 duizend bedrijven actief binnen de horeca. Het kleinbedrijf is hierin sterk vertegenwoordigd, bijna 80 procent betreft bedrijven met minder dan 5 werkzame personen.

Aantal faillissementen

Bron: CBS

[Statline: uitgesproken faillissementen](#)

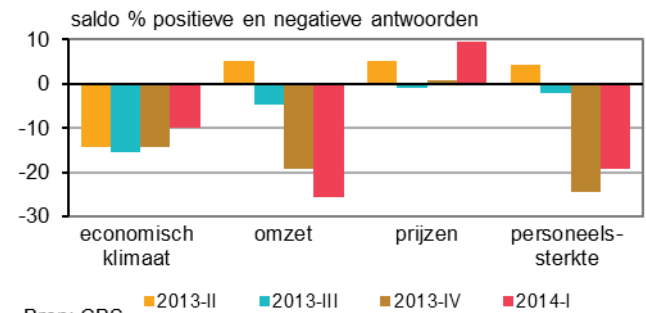
Verwachtingen horecaondernemers voor eerste kwartaal 2014

Ondernemers voorzien minder bedrijvigheid in het eerste kwartaal van 2014

De horecaondernemers zijn somber gestemd over het eerste kwartaal van 2014. Per saldo verwacht meer dan een vierde van hen een afname van de omzet. De verwachtingen voor de werkgelegenheid zijn iets minder slecht dan voorgaande kwartalen maar per saldo voorziet een vijfde van de ondernemers nog altijd minder personeel in te zetten. Overigens is het niet ongebruikelijk dat ondernemers minder bedrijvigheid voorzien in een eerste kwartaal.

De verwachtingen over het economisch klimaat zijn iets minder negatief dan voorgaand kwartaal maar per saldo nog altijd niet gunstig. Wel denken de ondernemers hogere prijzen in rekening te gaan brengen in het eerste kwartaal van 2014.

Verwachtingen van horecaondernemers

Statline: [conjunctuurenquête Nederland](#)

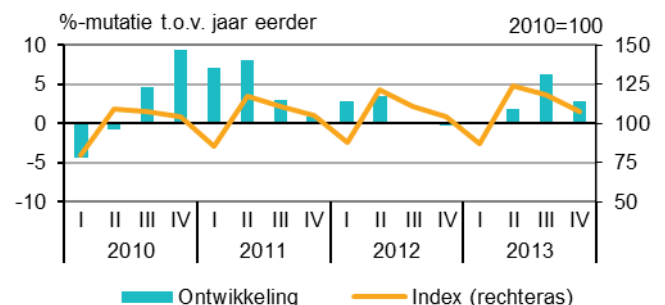
Hotels

Omzetgroei hotelbranche

In het vierde kwartaal kwam de omzet van hotels, inclusief pensions en conferentieoordens 2,9 procent hoger uit dan een jaar eerder. Vooral november was, met een weekenddag meer ten opzichte van 2012, een goede maand voor de hotels. De omzet nam in deze maand met ruim vier procent toe. 2013 begon met een omzetzdaling in het eerste kwartaal minder voorspoedig. De omzetgroei in het derde kwartaal compenseerde de slechte start ruimschoots. De omzettoename over heel 2013 was 2,8 procent. Hotels maken circa 20 procent uit van de totale omzet in de horeca.

Het aantal faillissementen in de hotelsector kwam in 2013 uit op 40. Dit is een stijging van 30 procent ten opzichte van 2012.

Omzet hotels

Statline: [omzet horeca](#)

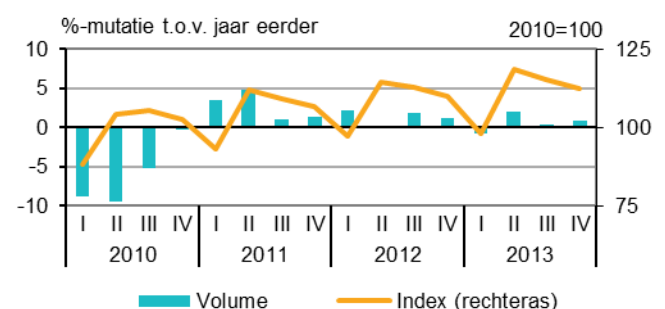
Eet- en drinkgelegenheden

Omzet- en kleine volumetoename restaurants

De omzet van restaurants was in het vierde kwartaal 2,2 procent hoger dan een jaar eerder. De prijzen stegen met 1,4 procent en het volume met 0,8 procent. Ook voor restaurants was november een goede maand. Over heel 2013 bedroeg de omzettoename 2,4 procent. In alle kwartalen werd meer omzet behaald maar in het eerste kwartaal ging dit samen met afname van het volume. Vanaf het tweede kwartaal was ook de volumeontwikkeling van restaurants positief. Gemiddeld werden consumpties in restaurants 1,7 procent duurder in 2013. Restaurants nemen circa 30 procent van de totale omzet in de horeca voor hun rekening.

In 2013 gingen 193 restaurants failliet, een toename van 34 procent ten opzichte van 2012.

Omzet restaurants

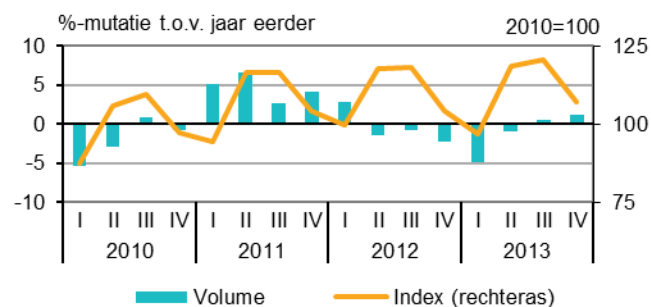
Statline: [omzet horeca](#)

Omzet snackbars stijgt

De omzet van snackbars, inclusief lunchrooms en ijssalons, nam in het vierde kwartaal van 2013 met 3 procent toe ten opzichte van een jaar eerder. Bij een prijsstijging van 1,8 procent nam het volume met 1,1 procent toe. Ondanks de prijsstijging werd er in het vierde kwartaal meer verkocht dan een jaar eerder. Over heel 2013 is de omzet toegenomen met 0,9 procent. De prijzen stegen gemiddeld met 1,9 procent en het volume daalde met 1 procent. 2013 is hiermee voor snackbars een slechter jaar dan 2012. De snackbars zorgen voor circa 15 procent van de omzet in de horeca.

In 2013 gingen 56 snackbars failliet. Dit is een afname van 10 procent ten opzichte van een jaar eerder.

Omzet cafetaria's, lunchrooms, snackbars

Bron: CBS

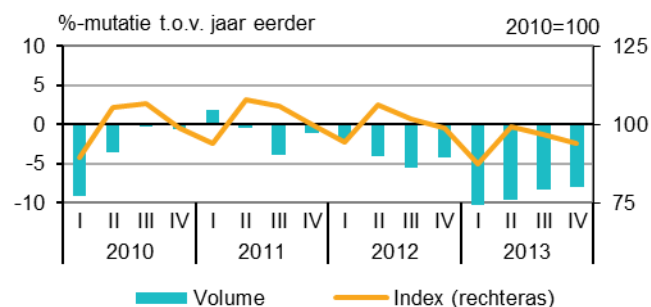
[Statline: omzet horeca](#)

Omzet- en volumedaling cafés houdt aan

Cafés hebben in het vierde kwartaal 5 procent minder omgezet en drukten hiermee de omzet van de totale horeca. De omzet van cafés daalt al bijna twee jaar onafgebroken. Consumpties in cafés waren, mede door accijnsverhogingen, ruim 3 procent duurder dan een jaar eerder. Het volume daalde hierdoor met 8 procent fors. Over heel 2013 daalde de omzet met 5,8 procent en het volume met ruim 9 procent. Dit is het slechtste resultaat voor cafés sinds het vorige dieptepunt tijdens de crisis in 2009. Cafés zijn goed voor circa 15 procent van de omzet in de horeca.

Het aantal faillissementen van cafés liep in 2013 op tot 110 en is nagenoeg gelijk aan dat in 2012.

Omzet cafés

Bron: CBS

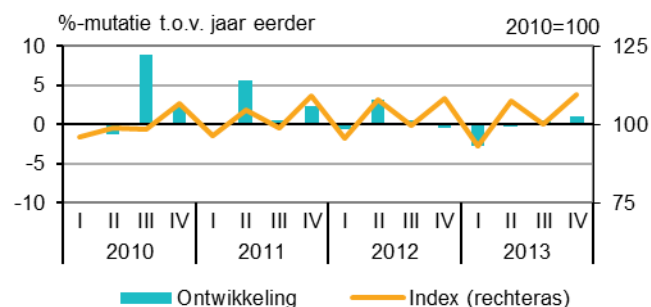
[Statline: omzet horeca](#)

Omzetsdaling over heel 2013 voor kantines en catering

Kantines en catering hebben in het vierde kwartaal ruim 1 procent meer omgezet. Dit was het tweede achtereenvolgende kwartaal waarin de omzet toenam, in de eerste helft van 2013 daalde de omzet. Door de slechte eerste helft is er over heel 2013 sprake van een omzetsdaling van 0,3 procent. Dit resultaat is aanzienlijk slechter dan de voorgaande drie jaren. Tijdens de crisis in 2009 was er voor het laatst sprake van een omzetsdaling. De omzet is voor deze branche nog niet op het niveau van voor de crisis. In 2012 namen kantines en catering zo'n 14 procent van de totale omzet binnen de horeca voor hun rekening.

In 2013 gingen er in totaal 41 bedrijven failliet in deze branche, bijna 30 procent meer dan een jaar eerder.

Omzet catering en kantines

Bron: CBS

[Statline: omzet horeca](#)

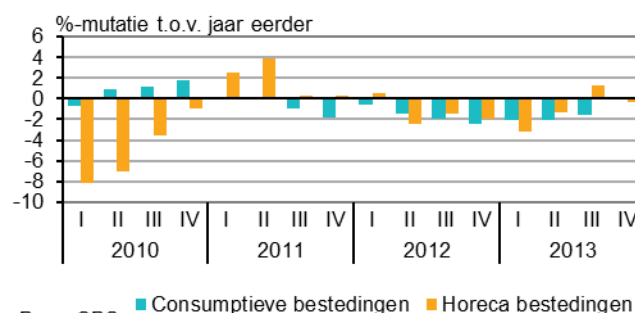
Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

Consument geeft minder uit aan horecadiensten

Huishoudens besteedden in het vierde kwartaal 0,1 procent meer aan goederen en diensten dan een jaar eerder¹⁾. Deze kleine toename volgde op ruim twee jaar met een krimp van de binnenlandse consumptieve bestedingen. De minimale groei is niet terug te zien in de bestedingen van huishoudens aan horecadiensten. Deze namen met 0,3 procent af, nadat ze in het derde kwartaal met ruim een procent waren toegenomen. Er werd wel meer uitgegeven aan duurzame goederen. Vooral auto's waren (mede door veranderende fiscale regelgeving) in trek in het vierde kwartaal.

¹⁾ De consumptiecijfers zijn gecorrigeerd voor prijsveranderingen, het betreft hier volumeontwikkelingen.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS ■ Consumptieve bestedingen ■ Horeca bestedingen

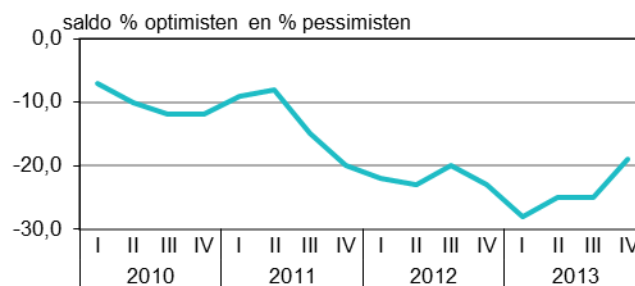
Statline: [bestedingen; consumptie huishoudens](#)

Consumenten krijgen steeds meer vertrouwen

Het voorzichtige herstel van de consumptieve bestedingen hangt samen met het groeiende vertrouwen van consumenten. Het vertrouwen is in het vierde kwartaal verder verbeterd en ook in januari en februari van 2014 groeide het vertrouwen. Toch zijn er nog altijd meer pessimisten onder de consumenten dan optimisten, het consumentenvertrouwen komt uit op -10 in februari.

Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en op hun oordeel over de eigen financiële situatie (de koopbereidheid). De stemming over de economische situatie in het algemeen verbeterde het meest. De koopbereidheid van consumenten is ook verbeterd. Deze deelindicator steeg van -25 in september naar -19 in december. In januari en februari verbeterde de koopbereidheid nog verder.

Koopbereidheid consumenten, ultimo kwartaal

Bron: CBS

Statline: [consumentenvertrouwen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals die op 27 februari 2014 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers beschikbaar, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn doorgaans niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden. Indien dit wel het geval is staat dit aangegeven in de tekst/grafiek

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch (09.00-17.00): 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 4 maart 2014